

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ

Навчально-науковий центр забезпечення якості вищої освіти

Система управління якістю

ВВЕДЕНО В ДІЮ

Наказ ректора

Полтавського університету економіки
і торгівлі

№ 120-Н від 30 червня 2023 року

Ректор

 Олексій НЕСТУЛЯ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішенням Вченої ради

Полтавського університету економіки
і торгівлі

Протокол № 9 від 30 червня 2023
року

Голова Вченої ради

 Олексій НЕСТУЛЯ

ПОЛОЖЕННЯ

про інституційний репозитарій

Полтавського університету економіки і торгівлі

(ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23)

Полтава - 2023

ПЕРЕДМОВА

**1. ВНЕСЕНО ДИРЕКТОРОМ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВОГО ЦЕНТРУ
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ****Гасій Олена Володимирівна**, к. е. н., доцент**2. РОЗРОБНИКИ:** директор бібліотеки, в.о. директора Центру
інформаційного забезпечення освітнього процесу
Діденко Лариса Миколаївна**3. ЕКСПЕРТНА
ГРУПА:** провідний науковий співробітник Навчально-наукового
центру забезпечення якості вищої освіти **Коваленко
Марина Василівна****4. УВЕДЕНО
ВПЕРШЕ** 2012 р.**5. ТЕРМІН
ПЕРЕГЛЯДУ
ДПСЯ** 2028 р.

Актуалізовано				
	2021 р.	2023 р.	20.....р.	20.....р.
Дата	9 грудня	30 червня		
Підпис		<i>Гасій О. В.</i>		
Прізвище, ініціали	Гасій О. В.	Гасій О. В.		

© Полтавський університет економіки і торгівлі, 2023 р.

Цей документ не може бути повністю чи частково відтворений, тиражований
і розповсюджений без дозволу ПУЕТ

Зміст

1. Загальні положення.....	4
2. Визначення та скорочення	4
3. Призначення, мета та завдання, функції інституційного репозитарію	5
4. Управління інституційним репозитарієм	7
5. Структура інституційного депозитарію.....	7
6. Порядок розміщення публікацій в інституційному репозитарії	8

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
		Редакція 03
		Сторінка 4 із 10

1. Загальні положення

1.1. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі – це основний нормативний документ, у якому визначаються призначення, мета та основні завдання, структура та порядок розміщення публікацій в інституційному репозитарії.

1.2. Це положення є обов'язковим документом системи управління якістю Полтавського університету економіки і торгівлі для використання в роботі з інституційним репозитарієм.

1.3. Зміст Положення не суперечить державним та галузевим стандартам, нормативно-методичним документам щодо організації діяльності та управління структурним підрозділом вищого навчального закладу. Його розробка здійснювалась з урахуванням вимог системи управління якістю Полтавського університету економіки і торгівлі, розроблених у відповідності з міжнародним стандартом «Системи управління якістю. Вимоги» (ISO 9001:2015).

1.4. Інституційний репозитарій формується та функціонує згідно з такими документами: Положення про бібліотеку ПУЕТ; Закон України «Про бібліотеки і бібліотечну справу» (№ 32/95-ВР від 27.01.1995); Закон України «Про авторське право і суміжні права» (№ 3792-12 від 23.12.1993); Закон України «Про національну програму інформатизації» (№ 74/98-ВР від 04.02.1998); Закон України «Про Основні засади розвитку інформаційного суспільства в Україні на 2007-2015 роки» (№ 537-V від 09.01.2007); Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги і правила складання : ДСТУ ГОСТ 7.1:2006. Інформація та документація. Видання електронні. Основні види та вихідні відомості : ДСТУ 7157:2010.

1.5. Уведення Положення в дію здійснюється з моменту його затвердження.

1.6. Положення підлягає перегляду в разі необхідності. Пропозиції щодо внесення змін у зміст документа може вносити директор бібліотеки, директор Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу. Перегляд змісту документа з урахуванням запропонованих змін здійснює директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти. Положення вводиться в дію наказом ректора після затвердження вченою радою Університету..

2. Визначення та скорочення

Інституційний репозитарій (ІР) відкритого доступу – мережевий сервіс зі зберігання, систематизації та поширення творів у електронній формі, що надається установою її працівникам та іншим зацікавленим особам.

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
		Редакція 03
		Сторінка 5 із 10

Відкритий доступ (ВД) – розміщення в мережі Інтернет матеріалів, доступ до яких дозволений правовласниками. Доступ надається всім охочим у будь-який час і без обмежень.

Інтелектуальні права на твір включають особисті немайнові та майнові права.

Особисті немайнові права автора включають право авторства, право на ім'я, право на недоторканність твору, право на обнародування твору, належить тільки автору (авторам).

Майнові права – включають права на володіння, використання та розпорядження, можуть належати одному або декільком фізичним чи юридичним особам (правовласникам). Правовласник може на свій розсуд вирішувати або забороняти іншим особам використання результату інтелектуальної діяльності.

Самоархівування – розміщення авторами електронних версій своїх наукових праць у загальнодоступних архівах електронних документів.

Спільнота ІР ПУЕТ :

1. Зареєстрований для участі в ІР ПУЕТ підрозділ Університету: інститут, кафедра, центр чи інша наукова група, що займається науковою й дослідницькою діяльністю.

2. Кожна спільнота може призначити координатора, який виконуватиме роль депозитора.

4. Призначення, мета та завдання, функції інституційного репозитарію

4.1. **Інституційний репозитарій** (електронний архів) – це електронний архів для накопичення, збереження та забезпечення довготривалого й надійного відкритого доступу до результатів наукових досліджень, що проводяться в Університеті; економічний і стратегічно перспективний засіб, який дозволяє організувати партнерство із професорсько-викладацьким складом і забезпечити наукове спілкування на основі практики розміщення результатів наукової роботи в Інтернеті.

4.2. **Інституційний репозитарій ПУЕТ** (далі – **ePUETIR**) – це університетський репозитарій (електронний архів), що накопичує документи наукового призначення, створені викладачами, співробітниками будь-якого структурного підрозділу, аспірантами чи здобувачами вищої освіти Університету, а також надає до них постійний безкоштовний повнотекстовий доступ через Інтернет.

4.3. Назва ІР **ePUETIR** є скороченням повної назви електронного інституційного репозитарію Полтавського університету економіки і торгівлі

ПУЕТ	Система управління якістю.	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
	Положення про інституційний репозитарій	Редакція 03
	Полтавського університету економіки і торгівлі	Сторінка 6 із 10

англійською мовою (Electronic Poltava University of Economics and Trade Institutional Repository). Адреса репозитарію в Інтернеті: <http://dspace.edu.ua>.

4.4. **Основне призначення ePUETIR** – накопичення, систематизація та зберігання в електронному вигляді інтелектуальних продуктів університетської спільноти, надання відкритого доступу до них засобами інтернет-технологій, поширення цих матеріалів у середовищі світового науково-освітнього товариства.

4.5. **Метою** впровадження ePUETIR є забезпечення способу й місця для централізованого та довгочасного зберігання повних текстів публікацій університетської спільноти в електронному вигляді.

4.6. **Основними завданнями ePUETIR** є:

- підтримка наукової діяльності Університету;
- підвищення якості наукової комунікації;
- підвищення рейтингу Університету шляхом представлення його наукової продукції у глобальній мережі;
- збільшення цитованості наукових публікацій працівників ПУЕТ.

4.7. **Репозитарій ePUETIR**, орієнтований на науковців, викладачів, аспірантів та здобувачів вищої освіти, виконує такі функції:

- наукову, що спрямована на сприяння науково-дослідницькому процесу;
- довідково-інформаційну, що спрямована на задоволення інформаційних запитів із різних галузей знань.

4.8. **Основними характеристиками інституційного депозитарію ePUETIR** є:

- веб-орієнтована, кумулятивна та постійна база даних (цифрових копій документів), що визначені однією організацією – Університетом;
- система, що дозволяє розміщувати матеріали особам після реєстрації на підставі чинних нормативних документів та підтверджує факт, авторство й дату розміщення матеріалів;
- система, що надає вільний безкоштовний повнотекстовий доступ до матеріалів із можливостями пошуку та ієрархічного перегляду за фондами, колекціями, авторами, назвами тощо;
- репозитарій створюється за допомогою програмного забезпечення відкритого доступу DSpace, розробки Массачусетського технологічного інституту, що підтримує протокол обміну метаданими OAI-PMH (Open Access Initiative Protocol for Metadata Harvesting), дозволяючи тим самим інтегрувати електронний репозитарій у міжнародні реєстри ROAR, OpenDOAR та ін.;
- для використання рекомендуються певні файлові формати в кожному з видів ресурсів: pdf, doc, ppt, xls, jpg, gif.

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
		Редакція 03
		Сторінка 7 із 10

5. Управління інституційним репозитарієм

5.1. Загальне управління ePUETIR здійснює Координаційна рада з роботи інституційного репозитарію ПУЕТ:

- перший проректор;
- директор Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу;
- адміністратор системи інформаційних технологій та комп'ютерного забезпечення;
- адміністратор репозитарію;
- директор Навчально-наукового центру забезпечення якості вищої освіти;
- завідувач науково-організаційного відділу;

5.2. Бібліотека Університету забезпечує функції адміністрування ІР.

5.3. Технічну та програмну підтримку, працездатність програмних засобів забезпечує Навчально-науковий інформаційний центр.

5.4. Усі суперечливі питання щодо включення/вилучення документів в/із ІР, коло осіб, які можуть розміщувати свої документи, перелік документів і порядок їх розміщення вирішує Координаційна рада.

5.5. За потреби Координаційною радою до роботи з ІР долучаються директори інститутів, завідувачі кафедр та керівники інших структурних підрозділів.

5.6. Засідання Координаційної ради проводяться за потребою.

5.7. Після обговорення питання на засіданні та внесення необхідних доповнень і зауважень Координаційна рада приймає рішення відкритим голосуванням.

5.8. Рішення Координаційної ради доводяться до всіх зацікавлених осіб.

5.9. Засідання Координаційної ради оформлюються протоколом, який підписує голова Координаційної ради.

6. Структура інституційного репозитарію

6.1. ІР ePUETIR є універсальним за змістом науковим зібранням.

Структура університетського репозитарію складається зі **спільнот (фондів) інститутів та інших структурних підрозділів Університету в кореновому каталозі (перший рівень)**. Другий рівень спільнот – **кафедри**. Другий рівень спільнот включає **колекції: «Статті», «Монографії», «Матеріали конференцій», «Наукові роботи здобувачів вищої освіти» та ін.** У разі необхідності за рішенням Координаційної ради можуть створюватись інші спільноти та колекції.

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
		Редакція 03
		Сторінка 8 із 10

6.2. Видовий склад визначається відповідно до наукового процесу в Університеті. До ІР можуть бути залучені:

- автореферати дисертацій;
- монографії;
- збірники наукових робіт;
- наукові журнали;
- матеріали конференцій і семінарів;
- статті та препринти;
- наукові доповіді;
- робочі нотатки;
- звіти за завершеними науково-дослідницькими темами;
- наукові роботи здобувачів вищої освіти;
- інші матеріали наукового призначення.

6.3. За видами електронних ресурсів репозитарій не має обмеження. Це можуть бути будь-які електронні текстові дані, електронні числові дані, електронні зображення (відео, презентації), електронні звукові дані, електронні інтерактивні мультимедіа.

7. Порядок розміщення публікацій в інституційному репозитарії

7.1. Адміністратор репозитарію реєструє співробітників, які розміщують публікації в репозитарії, надаючи їм права депозитора.

7.2. Депозитором може бути автор матеріалу, завідувач кафедри, співробітник Центру інформаційного забезпечення освітнього процесу, співробітники підрозділів Університету, які мають електронні наукові ресурси для їх розміщення в ІР.

7.3. Матеріали конференцій, монографії, наукові журнали та інші видання, якщо вони пройшли редакційну підготовку в видавничо-поліграфічному відділі, Університет розміщує в ІР на правах видавця.

7.4. Відносини з авторами статей із наукових журналів, наукових збірників, матеріалів конференцій університету, що розміщуються в ІР, регулюються шляхом розміщення попередження про наступну публікацію збірника в Інтернеті, що прирівнюється до Договору приєднання.

7.5. Договір приєднання – договір, умови якого встановлені Університетом, і який може бути укладений лише шляхом приєднання автора до договору в цілому. Автор не може запропонувати свої умови договору (п. 1 ст. 634 Цивільного кодексу України).

7.6. Відкритий доступ не віднімає авторського права. Особисті немайнові права автора не відчужуються і зберігаються за ним незалежно від способу публікації.

ПУЕТ	Система управління якістю. Положення про інституційний репозитарій Полтавського університету економіки і торгівлі	ДПСЯ ПП 9-7.1.1-40-56-23
		Редакція 03
		Сторінка 9 із 10

7.7. Репозитарій поповнюється документами шляхом самоархівування твору автором. Для отримання можливості самоархівування автори повинні зареєструватись та отримати відповідні права депозитора в адміністратора репозитарію.

7.8. Аспіранти та здобувачі вищої освіти розміщують роботи за наявності рекомендації наукового керівника, який реєструється в репозитарії і підтверджує свою рекомендацію.

7.9. Анотовані звіти за завершеними науково-дослідницькими темах розміщуються після їх затвердження та передачі в УкрІНТЕІ.

7.10. Порядок роботи в ІР визначається «Методичними рекомендаціями з розміщення публікацій в інституційному репозитарії ПУЕТ» (див. Іванова В. В. Інформаційна технологія організації відкритого доступу до інформаційних ресурсів інституційного репозитарію : метод. рекомендації / В. В. Іванова. – Полтава : ПУЕТ, 2012. – 18 с. – Режим доступу: локальна мережа ПУЕТ).